

[Lilli Gyldenkilde]

får det jobtilbud, og det er præcis det, dette lovforslag handler om.

Men jeg håber som sagt, at udvalgsarbejdet vil vise, at man seriøst vil gå ind i drøftelser om at klare dette problem, for problemet er jo erkendt fra alle sider. Jeg tror, både det, fru Lone Dybkjær sagde, og det, den tidligere arbejdsminister, hr. Svend Auken, sagde, betyder, at vi må kunne finde frem til en løsning, også gerne sammen med andre selvfølgelig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Af Svend Auken (S) og Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Fremsat 21/4 83).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Forslaget går ud på at ophæve den regel, der blev gennemført ved ændringen af arbejdsløshedsloven i oktober 1982, om, at arbejdsløshedsdagpenge ikke udbetales de første 3 dage af en ledighedsperiode, der skyldes vejrlig.

Socialdemokratiet mener åbenbart her at have fundet en sag, der er så væsentlig, at det samme lovforslag om spørgsmålet skal fremsættes flere gange. Et identisk lovforslag blev nemlig fremsat af socialdemokratiet den 13. januar 1983, og det ligger nu til behand-

ling i arbejdsmarkedsudvalget. Også socialistisk folkeparti har tidligere fremsat et lignende forslag, nemlig forslag til folketingsbeslutning nr. B 45 den 14. januar 1983, bl.a. om dette emne, som ligeledes behandles i arbejdsmarkedsudvalget. Der er altså her tale om genbrug i allerhøjeste grad, og det forekommer mig måske egentlig lidt underligt, at vi i folketinget skal bruge vores tid på denne måde.

Jeg sagde ved førstebehandlingen den 18. januar i år af de to tidligere forslag, at reglen er et led i regeringens bestræbelser for at nedbringe statens udgifter til arbejdsløshedsforsikringen og forhindre, at der sker en utilsigtet anvendelse af systemet.

Bag gennemførelsen lå også det synspunkt, at arbejdsløshedsforsikringsmidler kun skal dække egentlige forsikringsmæssige forhold. Dette er stadig regeringens holdning.

Ved lovændringen i oktober 1982 blev det accepteret, at ledighed som følge af vejrlig er atypisk i forhold til arbejdsløshedsforsikringssystemet, da vejrligsledige kun vanskeligt kan anvises arbejde.

Det er regeringens opfattelse, at det økonomiske tab for lønmodtagerne ikke bør dækkes af arbejdsløshedsforsikringssystemet, men bør være et anliggende for de direkte implicerede parter. Dette blev som sagt vedtaget i oktober 1982. Arbejdsmarkedets parter havde derefter tiden til den 1. marts 1983 til at forhandle sig til rette.

Jeg er bekendt med, at kravet om økonomisk dækning ved ledighed på grund af vejrlig er indgået i overenskomstforhandlingerne. Det kan jo ikke være regeringens skyld, at parterne ikke kunne blive enige om en eventuel delvis kompensation for lønmodtagerne. Regeringen ønsker ikke nu at blande sig i det resultat, som ligeberettigede forhandlingsparter er nået frem til med hensyn til overenskomsten.

Socialdemokratiet anfører i bemærkningerne til lovforslaget, at det ønsker vejrligs-spørgsmål draget frem, fordi der er opstået specielle problemer efter 1. marts 1983. Så vidt jeg kan se, består disse specielle problemer i, at reglen er trådt i kraft den 1. marts, og det er måske nok et problem for nogle, men at der er opstået specielle problemer, kan man vist ikke sige.

Jeg vil gerne til slut sige, at jeg synes, at det er en urimelig mistanke, de to partier

[Arbejdsministeren]

bringer til torvs i bemærkningerne til lovforslaget, nemlig at regeringen ensidigt skulle have ønsket at ramme den ene part på arbejdsmarkedet, de ansatte. Der er tale om, at regeringen har villet luge ud i nogle regler, der uberettiget har været henført under arbejdsløshedsforsikringen og dermed under de udgifter, som det offentlige kommer til at bære. Hvordan parterne så fordeler smerten, må være deres anliggende, og man kunne måske tænke sig, at årsagen til, at lønmodtagerne ikke har opnået hel eller delvis opfyldelse af deres krav på dette punkt, er, at de ikke har været parate til at give afkald på noget andet.

Regeringen opfordrer på denne baggrund til at stemme nej til lovforslaget.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Det er nu tredje gang i indeværende samling, vi har et lovforslag vedrørende dette spørgsmål til behandling. Jeg skal lige sige, at jeg taler på vegne af vores partis ordfører, hr. Bo Kristensen, der ikke kan være til stede.

Da der ikke er indtrådt afgørende ændringer i forudsætningerne for vedtagelse af de ændrede dagpengeregler i efteråret, kan det vel ikke vække stor forundring, om synspunkterne er nogenlunde de samme. Det er bekendt for alle i dette ting, at væsentlige offentlige besparelser har været og fortsat er nødvendige, og da udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge for længst har rundet de 20 mia kr., har det ganske enkelt været uundgåeligt også at rette blikket mod denne konto. Det er i denne sammenhæng, de skærpede regler om udbetaling af dagpenge ved vejrlig på linje med de øvrige ændringer i dagpengereglerne skal ses.

Ved udformningen af de enkelte besparelsesforslag har hovedmålet været at finde besparelser på områder, hvor det mærkes mindst muligt for den enkelte. Det er vores opfattelse, at personer, der er fuldtidsledige, har større behov for støtte end personer, der kun er ramt af delvis ledighed, dette ikke mindst, eftersom lønningsniveauet typisk ligger en del højere end dagpengeniveauet. Det er baggrunden for, at der specielt er blevet fokuseret på retten til supplerende dagpenge. Ønsket om at undgå, at dagpengesystemet bliver brugt imod hensigten, har også spillet

en vis rolle. Udbetaling af dagpenge ved vejrlig er, når alt kommer til alt, et noget atypisk forhold i relation til hele arbejdsløshedsforsikringssystemets grundlæggende princip om rådighed. Vejrsløshed vil således vanskeligt kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet i et omfang, som svarer til de krav, der stilles til andre ledige.

Endelig må det noteres, at de erhvervsgrupper, som typisk bliver ramt af vejrsløshed, tidligere via overenskomsterne fik kompensation i form af en højere samlet årsindkomst. Principielt kan godtgørelse for manglende beskæftigelse, som skyldes vejrlig, derfor betragtes som hørende hjemme under overenskomstforhandlingerne. De nye, strammere regler stiller måske i højere grad end tidligere krav til arbejdsgivernes planlægning af arbejdet.

På denne baggrund kan jeg endnu en gang på den konservative folketingsgruppes vegne afvise tanken om at ophæve arbejdsløshedslovens § 57, stk. 1, 2. pkt., og jeg opfordrer derfor tinget til at forkaste lovforslaget.

Hans Jørgen Holm (V):

Det, der i efteråret ved behandlingen af regeringens forslag om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring i socialdemokratiets betækningsbidrag blev til en parentes, er nu for anden gang i år og anden gang i denne samling blevet til et lovforslag fra socialdemokratiet. Nok har vi set mange næsten enslydende forslag i tinget i den samme samling, men jeg tror ikke, at vi nogen sinde før har fået et enslydende forslag fra det samme parti, og da i hvert fald ikke fra socialdemokratiet, så det er en nyskabelse, der illustrerer socialdemokratiets rolle som oppositionsparti. I oktober ønskede man ikke at fremsætte ændringsforslag, og hvorfor gjorde man egentlig ikke det, når man nu to gange har fremsat det samme forslag om en ændring af loven, nemlig at i § 57, stk. 1, udgår 2. pkt., det er lovforslagets lange tekst? Er det sagligt, er det konstruktivt og loyalt oppositionsarbejde, som socialdemokratiet mener det er dets opgave at føre?

Jeg skal med disse bemærkninger afvise lovforslaget og henvise til de bemærkninger, jeg gjorde i januar – se Folketingstidende sp. 4282, hvor der er en grundigere gennemgang af argumentationen.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Når socialistisk folkeparti er medforslagsstiller til dette forslag, skal det naturligvis ikke tages som udtryk for, at vi har godkendt de øvrige stramninger i dagpengeloven, som er indført af den siddende regering. Vi har blot måttet erkende, at flertallet bag de stramninger er så kompakt, at det for tiden må betragtes som nærmest umuligt at komme igennem med en lettelse.

På vejrligsområdet mener vi dog at der er betydelige nuancer i det, der er blevet givet udtryk for f.eks. i pressen af forskellige borgerlige politikere, og det har da ikke mindst været politikere fra fremskridtspartiet og også enkelte radikale.

Hertil kommer, at der ved de nu overståede overenskomstforhandlinger ikke er foretaget de ændringer, der kunne medføre, at lønmodtagerne blev fritaget for at betale de 3 vejrligsdage selv. Så vi står nu med en lov, som efter al sandsynlighed bliver omgået, i den udstrækning det kan lade sig gøre. For arbejdsmarkedets parter finder selvfølgelig frem til andre løsningsmuligheder for at blive fritaget for en oplagt urimelighed. Det er selvfølgelig ikke noget, man kan bevise, men jeg er da ikke bange for at bringe til torvs her, at man i de kredse, dette omhandler, taler om at finde andre muligheder. Så må man blive hjemsendt på grund af materiale-mangel. Det er der ingen der farer ud og undersøger, om det nu også skyldes materiale-mangel eller det faktisk var vejrliget. Igen har vi en usikkerhed, som meget vel kan blive til en slags retsusikkerhed på længere sigt. Det kan ikke være rimeligt, at flertallet herinde vil blive ved med at lægge navn til lovgivning af den art.

Jeg bemærkede, at hr. Hans Jørgen Holm spurgte om, hvorfor vi ikke stillede ændringsforslag. Nu talte han ikke så meget om SF. Han har knap nok bemærket, at SF faktisk er medforslagsstiller til dette lovforslag, for både i presse og alle andre steder fremstår det rigtignok, som om det eneste oppositionsparti i folketinget er socialdemokratiet. Det er det faktisk ikke. SF er også i opposition. Hr. Hans Jørgen Holm siger: hvorfor lavede I ikke et ændringsforslag, dengang vi sad med det? Så må jeg spørge hr. Hans Jørgen Holm, om det havde ændret noget. Hvad er det for en form for argumentation?

Det ændrer ikke på det faktum, at der ikke var noget flertal for at få det ændret dengang, men vi håber – ved at have pillet det ud af de større forslag, som vi har liggende, og som vi må erkende at der ikke kan skabes et flertal for – at der er en mulighed på dette område, for det er en oplagt urimelighed, som selv borgerlige partier må kunne indse, og som de i hvert fald også får henvendelser fra deres vælgere om.

Jeg skal selvfølgelig anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Lawaetz (FP):

Man kan sige, at der her er en ubehagelig dobbelt problemstilling: på den ene side de penge, det vil koste, hvis man simpelt hen annullerer bestemmelsen – jeg tænker her specielt på vejrliget – og på den anden side den eventuelle uretfærdighed, der kan opstå. Jeg har tidligere givet udtryk for, at vi vittelig havde medfølelse med en lavtlønnet skovarbejder f.eks., men måske ikke den samme fornemmelse over for en murersvend, der har 79 kr. i timen. Det er klart, at der her er tale om en beklagelig forskelsbehandling, hvad dette problem angår. Omvendt kan man selvfølgelig også sige, at regeringen måske nok har været noget klodset i sine forslag. I efteråret burde man måske have forhandlet noget mere med arbejdsmarkedets parter, inden man lavede den slags lovgivning. Jeg vil godt benytte lejligheden til at sige, at det ikke alt sammen har været fremskridtspartiets livret. Jeg synes, man slap lidt klodset om ved det.

Motiveringen må vi selvfølgelig bøje os for, fordi man igen og igen skal spare millioner og milliarder på budgettet. Man kunne selvfølgelig også sige, at overenskomstparterne egentlig godt nok var vidende om, at denne situation kunne opstå, men der var ingen, der gav sig til at forhandle om den under overenskomstforhandlingerne, og det var ærlig talt også nemmere at lade være. Skal det fortsat være et overenskomstspørgsmål, får man nok lært at tale om det om 2 år under de næste overenskomstforhandlinger. Det er vel nok, hvis vi ser rent økonomisk på det, rimeligt, at de forskellige brancher selv klarer den slags problemer. Det kan så betyde, at nye aftaler, som fru Lilli Gyldenkilde var inde på det, i så fald vil komme til at betyde en omkostningsfordyrelse for branchen. I

[Lawaetz]

princippet går vi egentlig ind for, at brancherne selv må klare sådanne ting under overenskomstforhandlingerne, men jeg vil godt gentage, at jeg her finder, at det er lavet på en sådan måde, at man virkelig skaber en forskelsbehandling af folk, og det sidste synes jeg nok er forkert. Det vil vi godt være med til at se på.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

Vi står her med et lovforslag, som egentlig ikke burde have ret mange ord med på vejen, og jeg vil da helt tilslutte mig ministerens ord, og så vil jeg videre henvise til, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen i januar af det identiske lovforslag. Genfremsættelsen af lovforslaget, inden det tidligere er færdigbehandlet, synes mig lidt besynderlig, og den ensidige påstand i bemærkningerne om, at det kun er den ene af arbejdsmarkedets parter, der bliver ramt, synes efter min opfattelse at være en underlig bemærkning. Om det skal opfattes som en slags politisk propaganda, kan jeg ikke rigtig finde ud af. Lad mig derfor kun gentage, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen, at den socialdemokratiske politiske ordfører, hr. Camrø, engang ganske kort før regeringsskiftet har sagt, at alle, både lønmodtagere og arbejdsgivere, havde snabelen for langt nede i statskassen. Regeringen har åbenbart ment, at der var noget om det, siden man fremsatte forslaget. Men det var nu nok ikke derfor. Det var nok, fordi landets økonomiske situation var sådan, at man ikke kunne blive ved med at bære det, og derfor ændrede regeringen vejrligsbestemmelserne, således at arbejdsmarkedsparterne selv måtte ordne disse problemer. At de ikke har kunnet opnå noget resultat, er beklageligt, men det må være et spørgsmål, der må ordnes ad den vej, og vi må derfor afvise forslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre siger nej til det foreliggende forslag, om end vi erkender, at der er problemer med forskelsbehandling på dette område, men vi mener fortsat ikke, det er noget, der vedrører dagpengelovgivningen. Vi mener, at vejrligsbestemmelserne bør ind i overenskomsterne, og det gælder både vejrligsbestemmelserne og materialeangel og alt muligt andet. Vi synes, at der har udviklet

sig en usædvanlig uigennemskuelig, lad os kalde det praksis på området. Ingen af de modeller, der er, er særlig gode, og vi synes, det ville være meget ønskværdigt, hvis man kunne finde en model, hvor arbejdsgivere og arbejdstagere havde andet fælles end at vælte de flest mulige udgifter over på det statslige system, sådan som vi så det med de oprindelige vejrligsbestemmelser. Men som sagt: vi siger nej til lovforslaget, men mener egentlig, at der er behov for i det lange løb at arbejde nærmere med disse spørgsmål.

Steffensen (KrF):

Det er jo rigtigt, at der er to omtrent identiske forslag i arbejdsmarkedsudvalget. Det er også rigtigt, som ministeren gjorde opmærksom på, at når regeringen tog fat på spørgsmålet, var det for det første for at nedbringe statens udgifter, men også for at hindre en utilsigtet anvendelse af systemet.

Kristeligt folkeparti er af den opfattelse, at vejrligsproblematikken bør være et overenskomstanliggende. Ministeren sagde, at hun var bekendt med, at det også var indgået i forhandlingerne om overenskomsterne. Det vil jeg ikke betvivle, men jeg vil dog sige, at jeg tror, at det er en ny situation, som man ikke har været klar over – hvis man kan bruge det udtryk – på arbejdsmarkedet. Man må tage til efterretning, at sådan er det. Derfor vil kristeligt folkeparti afvise lovforslaget og sige, at vi må ind i en situation, hvor arbejdsmarkedets parter selv løser dette problem.

Svend Auken (S):

Man skal jo høre på meget. Man skal høre på, at såvel arbejdsministeren og, så vidt som jeg kunne bedømme det, også et flertal af ordførerne heroppefra sagde, at dette spørgsmål skulle løses ved overenskomstforhandlingerne. Hvorfor har man så ikke gjort noget ved det? Man har da grebet ind over for dyrtidsreguleringen, man har grebet ind over for taktreguleringen. Her var et punkt, hvor indgrebet ikke bare var ensidigt, men også kunne vende brodden mod arbejdsgiverne. Hvorfor gjorde man så ingenting? Hvorfor foretog man ingenting? Hvorfor var der ikke et flertal i folketinget, der ville gøre noget ved dette spørgsmål?

[Svend Auken]

Fru Grethe Kindberg Jørgensen kan ikke lide, at jeg siger, at dette er ensidigt. Er det særlig alsidigt kun at tage dyrtidsreguleringen og taktreguleringen og så på dagpengeområdet sige, at det må være helt op til parterne selv, om de vil følge regeringens henstillinger og anbefalinger? Problemet er ikke løst ved overenskomstforhandlingerne, og der er kommet en særbelastning af udendørsfagene. Vi har i arbejdsmarkedsudvalget fået henvendelser, der har dokumenteret, hvilke problemer der derved er skabt. Ja, siger arbejdsministeren så, men vi har jo sparet masser af penge af hensyn til det betrængte statsbudget. Ja men hvad er kendsgerningen, arbejdsminister? Man sagde i sin tid, at man ville spare 200 mill. kr. på dette område. Tror ministeren i dag, at der spares 5 mill. kr. eller 8 mill. kr. eller 9 mill. kr. eller måske kun 1 mill. kr. på dette forslag? For hvad er det, der er sket i mellemtiden? Der er sket det, at man ikke har løst problemet over overenskomsterne, men for nogles vedkommende har fortolket sig ud af problemet. Nu hedder det ikke længere hjemsendelse på grund af dårligt vejr, nu hedder det hjemsendelse på grund af materiale-mangel på grund af dårligt vejr. Der har aldrig været så meget materiale-mangel på grund af dårligt vejr, som der har været i afvigte måned, og ingen på arbejdsmarkedet tror, at det får nogen nævneværdig økonomisk betydning. Nej, det, man er ophørt med, er at kalde en spade for en spade og en skovl for en skovl, for nu kalder man det bare en trillebør, men det koster det samme, dog med én undtagelse.

Jeg vil gerne til hr. Lawaetz sige, at denne ene undtagelse er skovarbejderne og nogle ganske få andre grupper, som fortsat bliver ramt af det. Min påstand er, at dette ikke giver ret meget i besparelse, men at man ved de cirkulærebestemmelser, som vi gerne vil have op på bordet og diskutere reelt igennem, rent faktisk har camoufleret et tilbage-tog og ikke noget særlig positivt tilbagetog, men tværtimod et tilbagetog, der opfordrer parterne til det, der efter min mening er livs-farligt i det moderne samfund, nemlig at omgå og snyde og bedrage i forhold til reglerne. Snyde og bedrage mener jeg ikke i kriminel forstand, men i den almindelige, nussede forstand, som megen plat foregår i i vort samfund. For at sige det ligeud tror jeg, man er ved at føje endnu et bidrag til mangelen på

moral på dette område. Arbejdsløshedskasserne, som tidligere altid har lagt vægt på at administrere lige efter reglerne og i overensstemmelse med formålet med reglerne, tvinges nu gennem det, der er sket, ud i alle disse omgælder. Det er jo det, der er baggrunden. Den manglende løsning i overenskomsterne og de nye administrative regler og de meget vidtgående omgælsesmuligheder, der tegner sig, er jo det, der er årsagen til, at jeg mener, at det var rigtigt af socialistisk folkeparti og socialdemokratiet at tage dette spørgsmål op til en fornyet behandling, og vi nægter at tro på, at de politiske partier skulle afvise at forhandle dette i folketetinget.

Hvis man spørger, om vi vil anvise en alternativ besparelse, vil jeg gerne sige, at jeg er parat til at anvise besparelser ikke bare på de 3, 4, 5 mill. kr., som dette forslags gennemførelse netto vil koste, men også på et langt større beløb, som endda på en sund og en rigtig måde vil løse det problem, som ministeren vil løse gennem det oprindelige lovforslag, nemlig ved at indføre en 8 timers betalingsordning for arbejdsgiverne, sådan at arbejdsgiverne altid skulle betale for de første otte timers ledighed. Så ville vi få en regulær vejrligsordning, og så ville vi mindske misbruget af den gamle vejrligsordning, og så ville vi få en besparelse for det offentlige, som er på mere end det dobbelte af det, ministeren her har foreslået.

Jeg skal derfor meget opfordre til, at man i forbindelse med udvalgsarbejdet ud fra de betragtninger, hr. Lawaetz er kommet med om forskelsbehandling, det, jeg her har nævnt om omgæelse af reglerne, det, fru Lone Dybkjær og andre har været inde på om den manglende løsning i forbindelse med overenskomstsituationen, inden sommerferien gør dette spørgsmål færdigt, så den skam-plet kan fjernes fra arbejdsløshedslovgivningen, som de nye regler om vejrlig repræsenterer.

Hans Jørgen Holm (V):

Fru Lilli Gyldenkilde gjorde nogle bemærkninger i anledning af det spørgsmål, jeg stillede om, hvorfor der ikke blev stillet ændringsforslag, og bebrejdede mig, at jeg ikke havde taget SF med. Jeg troede rent faktisk, at SF havde stillet ændringsforslag. Nu har jeg set i betænkningen, at det gjorde SF ikke.

[Hans Jørgen Holm]

Når jeg ikke beskæftigede mig så meget med SF i den forbindelse, kan det hænge sammen med, at SF ikke som socialdemokratiet har lovet at være loyal opposition; så der kan være en forskel i vurderingen.

Spøg til side! Det, jeg mener med, at man burde have stillet ændringsforslag, er, at det er svært at komme ind i en politisk dialog, hvis ikke man kender oppositionens holdninger og synspunkter, og der var tilsyneladende ikke hos nogen af partierne i oktober måned vilje til at gå ind i en diskussion om disse ting. Man ville gerne tage afstand fra det, men man ville altså ikke ind i en egentlig diskussion. Jeg har kigget på debatten fra januar måned, hvor jeg stillede spørgsmål til hr. Svend Auken om disse ting. Jeg fornemede måske en lille holdningsændring fra dengang og til nu, for dengang fik jeg ikke noget svar om socialdemokratiets holdning til vejrligsbestemmelserne, for da skulle de ændres. Jeg fornemede måske alligevel nu en vis forståelse for, at det er nødvendigt at stramme disse regler op, for som jeg spurgte dengang om vejrligsbestemmelserne, skal jeg blot spørge socialdemokratiet, om man mener, at det er det offentliges eller samfundets ansvar, at det regner og blæser. Jeg vil gerne vide det, ikke blot fordi det er stormvejr i dag – det er tilfældigvis lidt roligere nu – men det ville være godt at vide, for det har ganske store perspektiver, ikke mindst på udgiftssiden, for de offentlige finanser. Hvis vi specialiserer vore produktioner i en sådan grad med baggrund i dagpengesystemet, så kan de offentlige finanser ikke bære det. Derfor mener jeg også, at socialdemokratiet bliver nødt til at se på denne sag med alvor og ikke bare fjerne disse vejrligsbestemmelser.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det kan da ikke være hr. Hans Jørgen Holms mening, at han overhovedet har kunnet være i tvivl om, hvor socialdemokratiet, SF og VS var henne, da man ville lave disse dagpengestrømninger. Vi stillede det ene spørgsmål efter det andet i udvalget om, hvor meget det handlede om, og der var den ene deputation oppe hos os efter den anden for at forklare os, hvor tåbeligt man nu indrettede loven. Ikke et øje kunne være i tvivl om, hvor vi var henne i disse sager. Så er det

altså ikke rimeligt at køre en argumentation – når man i øvrigt er imod det forslag, vi her stiller – der går på, hvorfor vi ikke stillede ændringsforslag. Det ville jo ikke have ændret noget alligevel, så det er lidt pauvert, og det ville i hvert fald ikke have ændret hr. Hans Jørgen Holms mening.

Det andet, der kalder mig herop, er hr. Steffensen. Hr. Steffensen stod under den tidligere debat, vi havde, om lavindkomstkommissionen, og talte smukt om de dårligst stillede og ikke mindst de dårligst stillede med børn. Jeg må gøre opmærksom på, hvem de grupper, vi snakker om, omfatter. De omfatter bygningshåndværkere, faglærte såvel som ufaglærte, men flest ufaglærte. De ufaglærte er dem, der har de dårligste vilkår i dette land. Det har vi kunnet læse af lavindkomstkommissionsbetænkningen, og det er dem, man uden blusel gik med til at sige til: hvis Vorherre beslutter, at det skal være regnvejr – eller hvem det nu er, der beslutter det – så har I bare værsgo selv at betale 3 daglønninger for det, for der er i hvert fald ingen andre, der skal være solidariske med jer og være med til at betale. Det kalder jeg hykleri. Det havde jeg lyst til at sige til hr. Steffensen, selv om jeg egentlig er ked af det, men det er hykleri at stå det ene øjeblik og tale pænt om disse grupper for bagefter at give dem et spark bagi og sige: betal I bare 3 dage selv, I har sikkert råd til det, I er jo de lavestlønnede i landet!

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Holm (V):

Nej, jeg var overhovedet ikke i tvivl om, hvor SF var henne i oktober, heller ikke om socialdemokratiet, for I ville overhovedet ikke være med til noget som helst dengang. I var imod, og der var ikke mulighed for nogen dialog. Men tiden er gået, og jeg har måske fornemmet fra hr. Svend Aukens side i dag, at der er en vis erkendelse af det rent faktiske problem, som jeg skitserede før. Det er der, og jeg hilser det i allerhøjeste grad velkommen, hvis der er en vilje til at se på disse ting; så er det en ny situation i forhold til det, vi så i efteråret, hvor det var en klar afvisning.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

[Arbejdsministeren]

Jeg må indrømme, at jeg nu har lidt svært ved at følge hr. Svend Auken's logik. Først siger hr. Svend Auken: socialdemokratiet er imod disse vejrligsbestemmelser, som regeringen fremlagde i oktober og fik gennemført, og som skulle give en besparelse på 200 mill. kr. Det er logisk nok, det er forståeligt nok, det kan man være, derfor stemte socialdemokratiet imod. Så siger hr. Svend Auken derefter: o.k., det indgik i overenskomstforhandlingerne, men det kom ikke med ind i det endelige resultat. Og så vil hr. Svend Auken nu have, at regeringen, efter at arbejdsmarkedets parter er blevet enige om overenskomsterne, skulle komme med et lovindgreb om vejrligsreglerne, efter at socialdemokratiet i oktober måned skældte regeringen ud, fordi vi ville gribe ind i de eksisterende overenskomster, og fordi vi suspenderede dyrtiden. Der er jo ingen logik i dette.

Dernæst siger hr. Svend Auken efter at have gjort meget ud af dette og de 200 mill. kr. i besparelser: nå ja, men problemet er jo alligevel ikke særlig stort, for hvad får regeringen ud af dette? En besparelse, der er et eller andet sted mellem 1 mill. kr. og 5 mill. kr., for det er nok sådan, at nu går de derude og omgår i fællesskab reglerne og kalder det materialemangel. Så det, vi i virkeligheden skulle komme med, er jo ikke noget problem. Men så må det være, fordi hr. Svend Auken pludselig ser sig som en eller anden retfærdighedens konge – eller hvad? – at han kommer med sit forslag alligevel og siger: nu skal vi alligevel lave det hele om. Hvad foreslår hr. Svend Auken så? Han foreslår, at i stedet for, at det skulle være et overenskomstspørgsmål – og dér er jeg enig med hr. Hans Jørgen Holm – er det altså staten, der skal betale for, om det regner eller sner, og det kan jo ikke være rimeligt. Nu siger hr. Svend Auken i stedet for: nej, jeg har løsningen, det skal være arbejdsgiveren, der skal betale for den første vejrligsdag. Men jeg vil meget gerne se også besparelsesforslag, sagde jeg så, på 200 mill. kr., for det giver det i hvert fald ikke.

Jeg mener, at dette burde være indgået i overenskomsterne, og hvis ikke det er sket denne gang, så er det jo muligt, at parterne tager det op om to år igen.

Steffensen (KrF):

Det var lige et par bemærkninger til fru Lilli Gyldenkildes lidt stærke ord, synes jeg.

Jeg forstår ikke rigtig, at fru Lilli Gyldenkilde føler trang til at bruge den slags udtryk, men vi må jo nok erkende, at vi ser forskelligt på problemet. Jeg gjorde i mit indlæg opmærksom på, at vi mente, det måtte være et overenskomstspørgsmål, og dette overenskomstspørgsmål, sagde arbejdsministeren, havde parterne taget hensyn til i overenskomstforhandlingerne.

Det ser ud til – det synes jeg man må erkende – at de, om jeg så må sige, ikke har gjort det tilstrækkeligt, men jeg mener, det må være et overenskomstspørgsmål, og jeg mener bestemt, at man bør respektere den opfattelse. Derfor synes jeg ikke, man behøver at bruge så stærke ord om problemstillingen, som fru Lilli Gyldenkilde gjorde. Jeg mener, det er noget helt centralt, at det bør være sådan. Det bør arbejdsmarkedets parter efter kristeligt folkepartis opfattelse indrette sig efter, og har de ikke gjort det tilstrækkeligt i denne sammenhæng, må de gøre det herefter.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Hvad angår det dér med stærke ord eller ikke stærke ord, må jeg sige, at jeg kommer fra arbejderklassen, så det kan godt være, at jeg bruger lidt vel stærke ord, men de er velmente, når jeg kommer med dem, og jeg anser altså dette her for at være hyklери. Lad os så forudsætte, at hr. Steffensen og kristeligt folkeparti mener, hvad de siger, og ikke er hyklere; men vi ved nu og – vi fik her ved overenskomsten syn for sagn – at dette område ikke blev dækket af arbejdsmarkedets parter – men hvis man altså mener det, man går rundt og siger, så må man sige, at vi nu står i en ny situation. Hvor kristeligt folkeparti tidligere stemte for, at der skulle betales for 3 vejrligsdage indtil 1. april 1983, står man nu i den situation, at det i hvert fald skal gøres til 1985 og formodentlig også længere, fordi der ikke kom noget igennem under overenskomstforhandlingerne. Hvis man mener det, man siger om, at man vil tage hensyn til dem, der er dårligst stillet i dette land, så bør kristeligt folkeparti være med til

[Lilli Gyldenkilde]

at se på dette her, nu da vi står i en ny situation, og det mener jeg vi gør, hr. Steffensen.

(Kort bemærkning).

Steffensen (KrF):

Jeg vil ikke afvise, fru Lilli Gyldenkilde, at der måske kommer en ny situation i sagen og er kommet det, men så står ministerens påstand om, at det er taget med i overenskomsterne, imod den påstand, som fru Lilli Gyldenkilde kom med, nemlig at det ikke er taget med i overenskomsterne.

Svend Auken (S):

Pointen er jo, at man har sagt, at dette spørgsmål skulle løses under overenskomstforhandlingerne, men at man intet har gjort for at få det løst. Al mulig snak fra ordfører eller ministerside kan jo ikke fjerne den kendsgerning, at der ingenting er gjort, og det i en situation, hvor man er parat til at fjerne dyrtidsregulering og taktregulering. Det mener jeg er en kendsgerning.

Det, der kalder mig op, er to ting, hvoraf den ene er et svar til hr. Hans Jørgen Holm. Vi er indstillet på at løse det reelle problem, og det har vi været igennem flere år; senest var det en del af den daværende socialdemokratiske regerings udspil i september måned.

Den anden er et svar til arbejdsministeren, der ikke kan se logikken i det, der er sket fra vor side. Jeg synes ellers, det er meget logisk, at vi siger, at det oprindelige lovforslag ensidigt rammer bestemte erhverv og gør det på en måde, som indebærer, at folk selv kommer til at betale for det.

Derefter har man sagt, at man ville mildne forslaget ved overenskomsterne, men man har ikke gjort noget ved det, og problemet er altså heller ikke løst ved overenskomsterne. Derimod har man efterfølgende ad administrativ vej lavet en række omgåelsesmuligheder, som dels skaber forskelsbehandling mellem folk, dels selvfølgelig mindsker besparelsen ganske betydeligt. Min fornemmelse er, at besparelsen vil være meget beskedn, og at den vil ramme dér, hvor det gør mest ondt.

Jeg tror også, det vil være svært at forklare folk den situation, at når to arbejdere står ved det samme husbyggeri og arbejder og det bliver dårligt vejr – det samme dårlige vejr, for det er det samme hus, vi taler om – og den ene kan hjemsendes på grund af materi-

alemangel som følge af dårligt vejr og den anden må hjemsendes som følge af dårligt vejr, har den første, men ikke den anden ret til dagpenge. Jeg synes, det er helt urimeligt, og jeg er bekymret for den tendens, der er til, at man laver smutveje og omgåelsesmuligheder og plat i vores lovgivning for at løse et problem, som kunne løses meget mere regulært, nemlig dels ved, at man fjernede de nu gældende vejrligsbestemmelser, dels ved, at man indførte en generel regel om, at arbejds-giverne skulle betale de første otte timer.

Jeg ønsker ikke, at denne 8 timers betalingsregel for arbejdsgiveren skal være et led i overenskomsterne, den skal være et led i lovgivningen, og den skal omfatte enhver form for hjemsendelse, enhver form for afskedigelse. Jeg tror, at man kun vil kunne dæmme op for noget af det misbrug af vort dagpengesystem, som alle erkender foregår i dag, hvis det kommer til at koste virksomhederne penge, når de sender folk hjem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget. ml

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om betalt frihed til uddannelse i arbejdstiden.

Af Marianne Bentsen-Pedersen (SF) m.fl.
(Fremsat 8/4 83).

Sammen med denne sag foretoges den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 100: